

Reactie op internetconsultatie

“Besluit tot wijziging van Besluit houders van dieren en diergeneeskundigen ivm een verbod op het verhandelen van hoogdrachtige varkens en runderen en het udfaseren van couperen van schapenstaarten”

Royal GD, Deventer

Maart 2020

Artikel 2.46a. Verbod verkoop, verhandelen en afleveren hoogdrachtige runderen

Met instemming zien wij dat er in art 2.46a lid 2b een uitzondering is opgenomen voor een aantal infectieziekten binnen de rundveehouderij die al dan niet zoönotisch zijn. Voor een aantal infectieziekten is afvoer van besmettelijke runderen een belangrijke interventie ter vermindering van verspreiding van de infectieziekte binnen een populatie runderen.

Ons inziens is het in art 2.46a lid 2b belangrijk om helder onderscheid te maken tussen de ziekten van runderen (infectieuze rhinotracheïtis, bovine virusdiarree, leptospirose en salmonellose) en de verwekkers van deze ziekten (respectievelijk: bovine herpesvirus 1, bovine virusdiarree virus, leptospiren en salmonella). Ter bestrijding van de genoemde ziekten is het belangrijk runderen die besmet zijn met de verwekkers af te kunnen voeren. Wij adviseren u daarom dit lid 2b te herformuleren tot ‘het dier besmet is met bovine herpesvirus 1, bovine virusdiarree virus, leptospiren en salmonella’)

Voorts adviseren wij u de verwekker van de ziekte paratuberculose aan de uitzondering in dit lid 2b toe te voegen. Bij onze adviezen ten aanzien van de nota van toelichting zullen wij dit hieronder nader beargumenteren.

Tot slot adviseren wij u om de uitzondering ten aanzien van salmonella te verhelderen. Ook dit zullen wij in onze adviezen ten aanzien van de nota van toelichting beargumenteren.

Nota van toelichting

2.2 Uitwerking van het verbod

Paratuberculose:

[redacted] dt wereldwijd in [redacted] actief bestreden. In Nederland wordt de infectie sinds 1942 georganiseerd bestreden (Benedictus et al., 2000). De Nederlandse zuivelverwerkende industrie verlangt sinds 2010 dat alle melkveehouders deelnemen aan een beheersings-programma voor deze infectie (Weber et al., 2014), vanwege het grote economisch belang, zowel voor het primaire bedrijf als voor de afzet van producten. Het opsporen en afvoeren van besmettelijke runderen maakt deel uit van dit programma. Wij adviseren u om daarom paratuberculose in het kader van dit Besluit net als voor IBR, BVD, leptospirose en salmonellose uitzondering te creëren.

[redacted] eld, is het onwaarschijnlijk dat o [redacted] paratuberculose-infectie van besmette hoogdrachtige runderen naar andere dieren afdoende kan worden voorkomen door het treffen van bioveiligheidsmaatregelen. Daarbij speelt een rol dat de verwekker in hoge concentraties in mest wordt uitgescheiden, dat de verwekker lang in het milieu kan overleven, en dat blootstelling van gevoelige runderen aan deze verwekker niet alleen door directe blootstelling aan mest maar ook via het milieu (zoals grasland, ruwvoer, water) en via verspreiding van stofdeeltjes door de lucht plaats vindt (Manning and Collins, 2010; Eisenberg et al., 2012). Bovendien wordt de infectie bij een substantieel deel van de besmette hoogdrachtige runderen al via de baarmoeder op het kalf overgedragen (Whittington and Windsor, 2009). Deze overdrachtsroutes van de infectie kunnen niet afdoende worden afgesloten met bioveiligheidsmaatregelen, te meer omdat faciliteiten om besmette hoogdrachtige runderen en hun mest volledig gescheiden te houden van de rest van het rundveekoppel op de meeste melkveebedrijven ontbreken. Afvoer van als-besmet-geïdentificeerde hoogdrachtige runderen is daarom in het belang van de beheersing van de infectie. Op basis van deze overwegingen adviseren wij u om een besmetting met de verwekker van paratuberculose (*Mycobacterium avium* subsp. *paratuberculosis*) toe te voegen aan artikel 2.46a. lid 2b van het Besluit.

Salmonellose:

Ten aanzien van salmonellose adviseren wij als volgt:

- In art. 2.2, ‘Uitwerking van het verbod’ van de concept Nota van toelichting is aangegeven dat het advies tot afvoer, op basis van een positieve salmonella-kweek, moet zijn geadviseerd door een ‘expert’. Om onduidelijkheid te vermijden wie als ‘expert’ beschouwd mag worden, adviseren wij u dit te vervangen door ‘dierenarts’. Daarbij kan mogelijk voor u van belang zijn te weten dat de leden van het door de Nederlandse Zuivel Organisatie ingestelde ‘Salmonella expertpanel’, die tot taak hebben melkveebedrijven met een langdurige salmonella-besmetting te adviseren, ook allen dierenarts zijn.
- In art 2.2, ‘Uitwerking van het verbod’ van de concept Nota van toelichting is aangegeven dat de uitzondering alleen geldt voor runderen waarbij het advies tot afvoer wordt gegeven op basis van een positieve salmonella-kweek. Daarmee is de afvoer van zogeheten ‘latente salmonelladragers’ nog niet

mogelijk. 'Latente salmonella' het doormaken van een salmonella-infectie drager van de bacterie zijn gebleven en de bacterie af en toe uitscheiden – en op die momenten besmettelijk zijn voor koppelgenoten (Richardson, 1973; Veling, 2004). Afvoer van dergelijke 'latente dragers' is in het belang van de bestrijding van de salmonella-infectie op het rundveebedrijf. Dergelijke 'latente dragers' hebben in de regel een negatieve (gunstige) uitslag van een mestkweek en worden geïdentificeerd met testen waarmee antilichamen die door het rund tegen de salmonellabacterie zijn gevormd worden aangetoond. Wij adviseren u om de afvoer van dergelijke runderen ook mogelijk te maken onder de uitzondering, en daartoe de formulering in art 2.2. aan te passen tot *'Daar waar een bedrijf aantoonbaar met zo'n plan van aanpak werkt en de expert [dierenarts], op basis van positieve (ongunstige) uitslagen van laboratoriumonderzoek, het advies geeft een dier af te voeren....'*

- In art 2.46a, lid 2b [redacted] md als uit [redacted] jdig hiermee lijkt dat in de nota van toelichting ten aanzien van salmonellose wordt gesteld dat besmetting van andere dieren ook (afdoende) kan worden voorkomen door het treffen van bioveiligheidsmaatregelen en dat er daarom geen reden is om voor besmette hoogdrachtige dieren te voorzien in een uitzondering op het verbod op verhandeling. Deze laatste stellingname is ons inziens ook inhoudelijk onjuist. Het belang van bioveiligheidsmaatregelen ter beheersing van salmonella-infecties is evident en staat niet ter discussie. Praktijkonderzoek op besmette Nederlandse melkveebedrijven heeft echter laten zien dat het opsporen en afvoeren van salmonelladragers, in aanvulling op de genoemde bioveiligheidsmaatregelen, van substantiele toegevoegde waarde is (Weber et al., 2010). Dit ook geldt voor hoogdrachtige salmonelladragers, te meer omdat aannemelijk is dat onder invloed van stressfactoren rondom het afkalven de kans toeneemt dat deze dragers besmettelijk worden (Richardson, 1973; Visser et al., 1992) en zo andere runderen besmetten, waaronder pasgeboren kalveren. Daarbij lopen ook volwassen koppelgenoten die rondom afkalven geïnfecteerd raken een grotere kans om eveneens salmonelladrager te blijven (Nielsen et al., 2004). Wij adviseren u daarom de stellingname ten aanzien van salmonellose besmetting van andere dieren ook (afdoende) kan worden voorkomen door het treffen van bioveiligheidsmaatregelen uit uw nota van toelichting te schrappen.

Leptospirose:

In de nota wordt vermeld dat besmette bedrijven langdurig met antibiotica behandeld worden in de praktijk. Dit is onjuist. Wanneer een bedrijf besmet wordt is de therapie een éénmalige behandeling met 25 mg/kg Dihydrostreptomycine (antibiotica) van alle aanwezige runderen. Dit is een forse maatregel, welke zorgt dat 24 uur na behandeling er geen leptospiren meer uitgescheiden worden door besmette runderen. Deze éénmalige behandeling van alle aanwezige runderen blijkt afdoende na meer dan 30 jaar ervaring met het Leptospirose programma van GD om spreiding van Leptospirose te voorkomen bij geïnfecteerde bedrijven.

Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

In het integraal afwegingskader wordt op bladzijde 4 gesteld dat een melkveebedrijf met van gemiddelde bedrijfsomvang van 100 koeien op jaarbasis een 15 koeien afvoert naar de slacht. Dit lijktaan de lage kant, het aantal koeien dat per jaar naar de slacht gaat zal vermoedelijk meer in de richting van 20 liggen.

REFERENTIES

- V., 2000. Dutch paratuberculosis programme history, principles and development. *Vet. Microbiol.* 77, 399-413.
- s, A.P., 2012. Within-farm transmission of bovine paratuberculosis: recent developments. *Vet. Q.* 32, 31-35.
- G
- M.A., Collins, D.M. (Eds.), Paratuberculosis: Organism, Disease, Control. CABI, Wallingford, UK, pp. 22-28.
04. Salmonella Dublin infection in dairy cattle: risk factors for becoming a carrier. *Prev. Vet. Med.* 65, 47-62.
- ardson, A., 1973. The transmission of Salmonella dublin to calves from adult carrier cows. *Vet. Rec.* 92, 112-115.
- ol of Salmonella Dublin infections on Dutch dairy farms. GD Animal Health Service, Deventer, the Netherlands.
- Giessen, J.W., 1992. [Salmonella dublin infections in cattle, a review]. *Tijdschr. Diergeneeskd.* 117, 730-734.
- ulosis: progress obtained in the cohort of dairy herds that entered the program in 2006-2007. *Bulletin of the international dairy federation* 475, 55-61.
- / herds. In: Colin, P. and Clement, G. (Eds.), *Proceedings of the International Symposium Salmonella and Salmonellosis, Saint-Malot, France, June, 28-30* *Proceedings of the International Symposium Salmonella and Salmonellosis, Saint-Malot, France, June, 28-30*, pp. 307-308.
- I.L., Dhand, N., Santi, A., Michel, A., Barkema, H., Kralik, P., Kostoulas, P., Citer, L., Griffin, F., Barwell, R., Moreira, M.A.S., Slana, I., Koehler, H., Singh, S.V., Yoo, H.S., Chavez-Gris, G., Goodridge, A., Ocepek, M., Garrido, J., Stevenson, K., Collins, M., Alonso, B., Cirone, K., Paolicchi, F., Gavey, L., Rahman, M.T., de, M.E., Van, P.W., Bauman, C., Fecteau, G., McKenna, S., Salgado, M., Fernandez-Silva, J., Dziedzinska, R., Echeverria, G., Seppanen, J., Thibault, V., Fridriksdottir, V., Derakhshandeh, A., Haghkhah, M., Ruocco, L., Kawaji, S., Momotani, E., Heuer, C., Norton, S., Cadmus, S., Agdestein, A., Kampen, A., Szteyn, J., Frossling, J., Schwan, E., Caldow, G., Strain, S., Carter, M., Wells, S., Munyeme, M., Wolf, R., Gurung, R., Verdugo, C., Fourichon, C., Yamamoto, T., Thapaliya, S., Di, L.E., Ekgatat, M., Gil, A., Alesandre, A.N., Piaggio, J., Suanes, A., de Waard, J.H., 2019. Control of paratuberculosis: who, why and how. A review of 48 countries. *BMC Vet Res* 15, 198.
- Mykobacterium avium subsp. paratuberculosis: a critical review and meta-analysis. *Vet. J.* 179, 60-69.